

УДК 339.9:330.34:519.86

Миронова М. І.,

myronowa@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-1438-4394,

ResearcherID: AFT-3556-2022,

к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ МІЖНАРОДНОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ПРОГНОЗУВАННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ВІДКРИТОЇ ЕКОНОМІКИ: ЕМПІРИЧНИЙ ПІДХІД

Анотація. У вітчизняній науковій літературі та практиці макроекономічного прогнозування питання систематичного кількісного оцінювання впливу міжнародної інформації (зокрема індикаторів глобальної економічної невизначеності) на похибку прогнозів залишається недостатньо розробленим: переважна більшість досліджень зосереджена або на описовому аналізі окремих каналів впливу зовнішніх шоків, або на технічному вдосконаленні самих прогнозних моделей без явного врахування інформаційної складової. У статті досліджено вплив потоків міжнародної економічної інформації на точність прогнозування макроекономічних показників відкритої економіки на прикладі України з елементами порівняння з країнами Європейського Союзу. Розкрито сутність відкритої економіки як системи, глибоко вбудованої у світові інформаційні, торговельні та фінансові потоки, і показано, що якість макроекономічного прогнозування дедалі більшою мірою залежить не лише від внутрішніх статистичних рядів, а й від швидкості, повноти та достовірності засвоєння міжнародної інформації суб'єктами прогнозування: урядовими установами, центральними банками, міжнародними фінансовими організаціями та незалежними аналітичними центрами. Систематизовано теоретико-методичні підходи вітчизняних і зарубіжних дослідників до вимірювання економічної невизначеності й оцінювання її впливу на якість макроекономічних прогнозів. Сформовано статистичний ряд за 2011–2025 рр., що поєднує показник похибки прогнозування реального ВВП України (як абсолютну різницю між офіційним прогнозом і фактичним значенням) та індекс глобальної економічної невизначеності (GEPU), побудований на основі методології Baker-Bloom-Davis з урахуванням хронології ключових криз. Здійснено регресійний аналіз методом найменших квадратів (OLS), за результатами якого встановлено статистично значущий, проте помірний за силою зв'язок між рівнем глобальної інформаційної невизначеності та величиною похибки прогнозування, який суттєво посилюється під впливом ідіосинкратичного воєнного шоку 2022 р. Порівняльний аналіз із країнами Євросоюзу засвідчив істотно тісніший та стійкіший зв'язок між глобальною невизначеністю і точністю прогнозів у більш інституційно зрілій відкритій економіці. Обґрунтовано практичні рекомендації щодо вдосконалення систем моніторингу та опрацювання міжнародної інформації в процесі макроекономічного прогнозування в Україні в умовах післявоєнного відновлення.

Ключові слова: відкрита економіка, міжнародна інформація, макроекономічне прогнозування, економічна невизначеність, індекс глобальної економічної невизначеності, валовий внутрішній продукт, глобалізація, Європейський Союз.

Myronova M. I.,

myronowa@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-1438-4394,

ResearcherID: AFT-3556-2022,

Ph.D., Associate Professor of the Department of International Economic Relations, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

ASSESSING THE IMPACT OF INTERNATIONAL INFORMATION ON FORECASTING MACROECONOMIC INDICATORS OF AN OPEN ECONOMY: THE EMPIRICAL APPROACH

Abstract. In the domestic scientific literature and practice of macroeconomic forecasting, the issue of systematic quantitative assessment of the impact of international information (in particular, indicators of global economic uncertainty) on forecast error remains insufficiently developed: the vast majority of studies focus either on descriptive

analysis of individual channels of influence of external shocks, or on technical improvement of the forecast models themselves without explicit consideration of the information component. The article examines the impact of international economic information flows on the accuracy of macroeconomic forecasting in an open economy, using Ukraine as the primary case with a comparative reference to European Union countries. The essence of an open economy is revealed as a system deeply embedded in global information, trade and financial flows, and it is shown that the quality of macroeconomic forecasting increasingly depends not only on domestic statistical series but also on the speed, completeness and reliability with which international information is absorbed by forecasting agents – governments, central banks, international financial organizations and independent analytical centers. The theoretical and methodological approaches of domestic and foreign researchers to measuring economic uncertainty and assessing its impact on forecast quality are systematized. The statistical series for 2011-2025 is constructed, combining an indicator of Ukraine's real GDP forecast error (the absolute difference between the official forecast and the actual outturn) and the Global Economic Policy Uncertainty Index (GEPU), built on the Baker-Bloom-Davis methodology with reference to the chronology of key crises. Ordinary least squares (OLS) regression analysis reveals a statistically significant, yet moderate, relationship between the level of global information uncertainty and the magnitude of the forecast error, a relationship substantially amplified by the idiosyncratic wartime shock of 2022. A comparative analysis with Eurozone countries reveals a considerably closer and more stable relationship between global uncertainty and forecast accuracy in a more institutionally mature open economy. Practical recommendations are substantiated for improving systems of monitoring and processing international information in the macroeconomic forecasting process in Ukraine under conditions of post-war recovery.

Keywords: open economy, international information, macroeconomic forecasting, economic uncertainty, global economic policy uncertainty index, gross domestic product, globalization, European Union.

JEL Classification: F41, E37, D83, C22, F62, E44.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2026-87-16>

Постановка проблеми. Сучасні національні економіки функціонують як відкриті системи, тісно інтегровані у світові товарні, фінансові та, що дедалі важливіше, інформаційні потоки. Якщо ще кілька десятиліть тому макроекономічне прогнозування спиралося переважно на внутрішні статистичні ряди та моделі часових рядів, то нині точність прогнозів ВВП, інфляції, обмінного курсу й інших ключових індикаторів дедалі більшою мірою залежить від того, наскільки швидко і повно суб'єкти прогнозування – уряди, центральні банки, міжнародні фінансові організації, рейтингові агентства та незалежні аналітичні центри – здатні абсорбувати й коректно інтерпретувати потік міжнародної економічної інформації.

Під міжнародною інформацією в контексті макроекономічного прогнозування розуміють сукупність відомостей про стан і динаміку світової економіки, монетарну та фінансову політику провідних країн, геополітичні події, зміни в регуляторному середовищі, а також про рівень невизначеності, яку ці події породжують серед економічних агентів. Особливість відкритої економіки полягає в тому, що зовнішні інформаційні шоки транслуються у внутрішню динаміку через канали торгівлі, руху капіталу, очікувань і довіри значно швидше й інтенсивніше, ніж у відносно закритих господарських системах.

Для України проблема врахування міжнародної інформації в процесі макроекономічного прогнозування є особливо гострою з кількох причин:

- по-перше, висока залежність вітчизняної економіки від зовнішньої торгівлі, міжнародної фінансової допомоги й імпорту енергоносіїв робить внутрішні макропоказники надзвичайно чутливими

- до глобальних шоків – від коливань цін на сировинних ринках до змін монетарної політики провідних центральних банків;

- по-друге, повномасштабна війна, яку розв'язала росія, породила безпрецедентний рівень внутрішньої та зовнішньої невизначеності, унаслідок чого традиційні економетричні моделі, побудовані на довоєнних даних, суттєво втратили прогнозну спроможність;

- по-третє, курс України на європейську інтеграцію передбачає дедалі тісніше узгодження макроекономічної політики з інституціями Європейського Союзу, що вимагає розуміння того, наскільки подібними або відмінними є механізми впливу глобальної інформаційної невизначеності на точність прогнозів в економіках різного рівня інституційної зрілості.

Водночас у вітчизняній науковій літературі та практиці макроекономічного прогнозування питання систематичного кількісного оцінювання впливу міжнародної інформації (зокрема індикаторів глобальної економічної невизначеності) на похибку прогнозів залишається недостатньо розробленим: переважна більшість досліджень зосереджена або на описовому аналізі окремих каналів впливу зовнішніх шоків, або на технічному вдосконаленні самих прогнозних моделей без явного врахування інформаційної складової. Це зумовлює актуальність емпіричного дослідження, яке б поєднало побудову авторського статистичного ряду показників похибки прогнозування й індексу глобальної інформаційної невизначеності з регресійним аналізом їхнього взаємозв'язку на прикладі відкритої економіки України порівняно з економіками Європейського Союзу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика впливу економічної невизначеності й інформаційних потоків на макроекономічне прогнозування перебуває у фокусі уваги широкого кола зарубіжних і вітчизняних дослідників.

Методологічну основу вимірювання глобальної інформаційної невизначеності заклали Н. Ahir та співавтори, які на базі частоти вживання терміна «невизначеність» у щоквартальних звітах Economist Intelligence Unit побудували Індекс світової невизначеності (World Uncertainty Index) для понад 140 країн, показавши його стійкий негативний зв'язок із подальшою динамікою випуску [7]. Розвиваючи цей напрям, А. Popp та F. Zhang на панельних даних 14 країн ОЕСР емпірично довели, що неочікуване підвищення економічної невизначеності за кордоном спричиняє істотний стримувальний ефект на внутрішню економічну активність, причому сила цього ефекту залежить від фази ділового циклу країни-реципієнта [16]. Н. Mumtaz та F. Ruch на вибірці 54 країн з різним рівнем розвитку показали, що невизначеність економічної політики по-різному трансформується в реальні коливання залежно від інституційної якості країни [15].

Окремий напрям досліджень присвячено безпосередньо зв'язку невизначеності з якістю макроекономічних прогнозів. Y. Qiu зі співавторами на основі даних опитування Bloomberg встановили, що макроекономічна невизначеність асоціюється з високою розбіжністю прогнозів професійних аналітиків і зниженою точністю, тоді як фінансова невизначеність, навпаки, стимулює прогнозистів дотримуватися консенсусу [17]. Н. Glebocki та S. Saha за допомогою моделі глобальної векторної авторегресії показали, що сплески глобальної невизначеності негайно підвищують волатильність обмінного курсу та посилюють тиск на валютні ринки країн, що розвиваються, значно сильніше, ніж у розвинених економіках [12].

Третя група досліджень зосереджена на ролі новинної та медійної інформації як каналу формування макроекономічних очікувань. L. Barbaglia та співавтори, проаналізувавши статті провідних американських газет, довели, що індекси економічного настрою новин суттєво підвищують точність прогнозування ключових макропоказників, особливо в хвостах розподілу [9]. Подібний результат на литовських даних отримали M. Lukauskas зі співавторами, які показали, що індекси негативного новинного настрою поліпшують прогнозування споживчої довіри та інфляції [14].

У вітчизняній науковій думці проблематика висвітлена переважно опосередковано. Т. Юхименко емпірично дослідила роль засобів масової інформації у формуванні інфляційних очікувань в Україні, показавши статистично значущий вплив тональності медійних публікацій на короткострокову динаміку очікувань домогосподарств [6]. М. Скрипниченко здійснила макроекономічне оцінювання та прогнозування повоєнного відновлення економіки України, наголосивши на високій чутливості прогнозних сценаріїв до обсягів і

своєчасності міжнародної фінансової допомоги [5]. Т. Обелець проаналізувала державне регулювання економіки в умовах невизначеності, вказавши на залежність бюджетних і боргових показників України від зовнішніх джерел фінансування та міжнародних оцінок ризику [3]. О. Плахотнік та А. Павленко систематизували канали впливу глобалізації на розвиток економіки України, зокрема інформаційно-технологічний канал [4].

Незважаючи на значний масив досліджень, недостатньо розробленими залишаються питання кількісного, регресійного оцінювання зв'язку між рівнем глобальної інформаційної невизначеності та величиною похибки макроекономічного прогнозування саме для відкритої економіки України за умов війни, а також порівняльного аналізу сили цього зв'язку з країнами Європейського Союзу. Це визначає мету цього дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є емпіричне оцінювання впливу міжнародної інформації, представленої індексом глобальної економічної невизначеності, на точність прогнозування макроекономічних показників відкритої економіки на прикладі України, а також порівняльний аналіз сили цього зв'язку з економіками країн Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відкрита економіка визначається як національний господарський комплекс, що вільно та інтенсивно взаємодіє зі світовим ринком через канали торгівлі товарами й послугами, руху капіталу, міграції робочої сили та обміну інформацією. У такій системі якість макроекономічного прогнозування залежить не лише від точності специфікації внутрішньої моделі та повноти внутрішніх статистичних рядів, а й від здатності прогнозіста своєчасно врахувати зовнішню інформацію: дані про стан провідних економік, рішення центральних банків, геополітичні події та узагальнені індикатори глобальної невизначеності. Що вища частка зовнішньоторгівельного обороту у ВВП країни та що глибша її інтеграція у міжнародні фінансові ринки, то сильнішим, за інших рівних умов, є трансмісійний канал від зовнішньої інформаційної невизначеності до внутрішньої макроекономічної динаміки [15; 16].

Емпіричні дослідження виокремлюють кілька каналів, через які міжнародна інформація впливає на точність макроекономічного прогнозування:

- перший – канал очікувань: інформація про зовнішні шоки (зміну ключових ставок ФРС і ЄЦБ, динаміку цін на енергоносії, геополітичні події) миттєво коригує інфляційні та курсові очікування домогосподарств, фірм і професійних прогнозістів, що підтверджено, зокрема, для України на прикладі впливу медійної тональності на інфляційні очікування [6];

- другий – фінансовий канал: сплески глобальної невизначеності підвищують волатильність обмінних курсів і вартість зовнішніх запозичень, особливо для країн, що розвиваються [12];

- третій – канал прямого шоку: неочікувані міжнародні події (пандемія, збройна агресія,

енергетична криза) роблять некоректними базові припущення прогнозних моделей, сформовані до настання шоку, що спричиняє різке зростання похибки прогнозування незалежно від якості самої моделі.

Для кількісного оцінювання зазначеної залежності сформовано авторський статистичний ряд за 2011-2025 рр., що поєднує два показники:

1) похибку прогнозування реального ВВП України, розраховану як абсолютне відхилення фактичного темпу приросту реального ВВП (за даними Державної служби статистики України) [1] від його офіційного прогнозного значення, підготовленого напередодні відповідного року

Мінекономіки [2] та уточненого з урахуванням прогнозів Міжнародного валютного фонду [13];

2) індекс глобальної економічної невизначеності (*GEPU*), побудований автором на основі методології та задокументованої динаміки Глобального індексу економічної політичної невизначеності Baker-Bloom-Davis [8] (база 2010 р. = 100), з використанням хронології ключових світових криз: боргової кризи єврозони 2011-2013 рр., подій 2014-2015 рр., Brexit і виборів у США 2016 р., пандемії COVID-19 2020 р. та повномасштабної війни і глобального інфляційного сплеску 2022 р. Динаміку обох показників наведено в табл. 1 та на рис. 1.

Таблиця 1

Динаміка похибки прогнозування реального ВВП України та індексу глобальної економічної невизначеності (*GEPU*), 2011-2025 рр.

Рік	Фактичний приріст реального ВВП, %	Офіційний прогноз приросту ВВП, %	Похибка прогнозу, %	Індекс <i>GEPU</i> (2010 = 100)
2011	5,5	4,5	1,0	118
2012	0,2	4,0	3,8	148
2013	0,0	3,0	3,0	132
2014	-6,6	2,0	8,6	155
2015	-9,8	-5,0	4,8	162
2016	2,4	1,0	1,4	178
2017	2,4	2,0	0,4	142
2018	3,5	2,5	1,0	151
2019	3,2	2,7	0,5	136
2020	-3,8	3,0	6,8	331
2021	3,4	4,0	0,6	224
2022	-28,8	3,6	32,4	289
2023	5,5	1,0	4,5	252
2024	3,2	4,0	0,8	213
2025	1,8	3,4	1,6	197

Джерело: складено та розраховано автором за даними Держстату України [1], Міністерства економіки та довілля України [2], Міжнародного валютного фонду [13] та за методологією Baker-Bloom-Davis [7; 8]

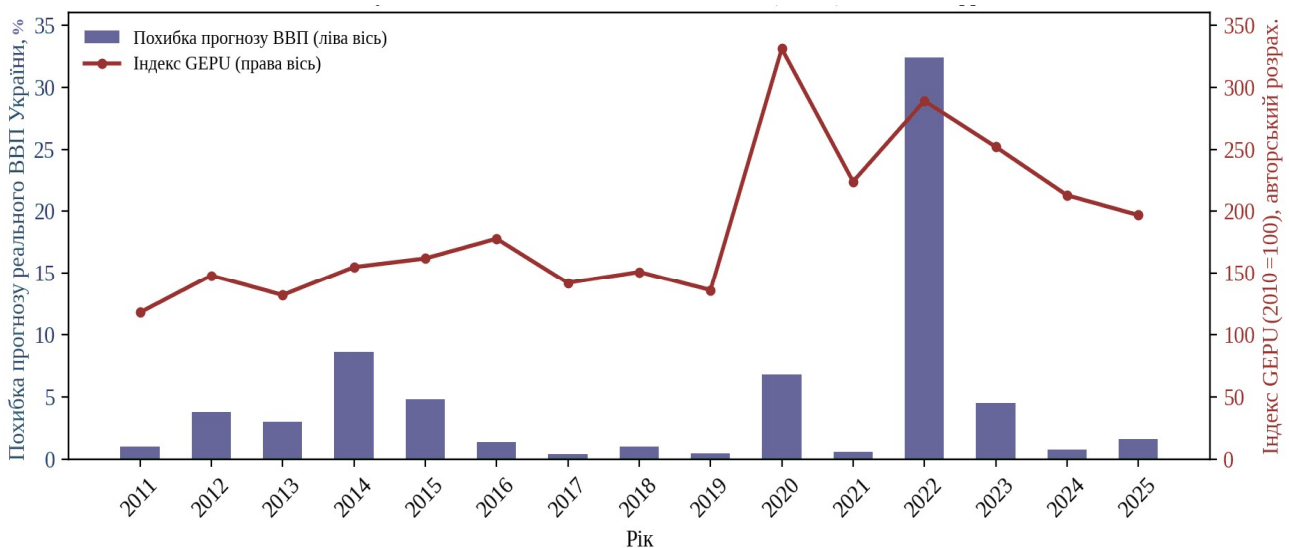

Рис. 1. Динаміка похибки прогнозу реального ВВП України та індексу глобальної економічної невизначеності (*GEPU*), 2011–2025 рр.

Джерело: побудовано автором

Таблиця 2

Результати регресійного аналізу залежності похибки прогнозування реального ВВП України від індексу глобальної економічної невизначеності *GEPU* (2011-2025 рр.)

Показник	Значення
Рівняння регресії	$y = -7,919 + 0,0672 \cdot x$
Коефіцієнт детермінації, R^2	0,271
Коефіцієнт кореляції, r	0,521
Стандартна похибка коефіцієнта нахилу	0,0306
t -статистика (коефіцієнт нахилу)	2,198
F -статистика	4,832
Рівень значущості, p	0,047
Кількість спостережень, n	15
Прогноз похибки на 2026 р. ($GEPU \approx 190$), %	4,85
Прогноз похибки на 2027 р. ($GEPU \approx 185$), %	4,51
Прогноз похибки на 2028 р. ($GEPU \approx 180$), %	4,17

Джерело: розраховано автором

Аналіз даних табл. 1 та рис. 1 засвідчує кілька важливих закономірностей:

1) похибка прогнозування реального ВВП України є край нерівномірною і різко зростає саме в роки системних шоків: 2014 р. (тимчасова окупація Криму та початок збройної агресії на сході країни), 2020 р. (пандемія COVID-19) та особливо 2022 р. (повномасштабне вторгнення), коли похибка сягнула 32,4% – безпрецедентного значення, зумовленого тим, що жодна прогнозна модель, сформована восени 2021 р., не могла врахувати ймовірність повномасштабної війни;

2) індекс *GEPU* демонструє власну виражену динаміку зі сплесками у 2020 р. (пандемія) та 2022 р. (війна в Україні, глобальний енергетичний та інфляційний шок), що на якісному рівні узгоджується з динамікою похибки прогнозування, хоча й не завжди синхронно.

Для формалізації виявленого зв'язку та перевірки статистичної значущості впливу глобальної інформаційної невизначеності на точність прогнозування здійснено регресійний аналіз методом найменших квадратів (OLS) залежності похибки прогнозування реального ВВП України (результативна ознака y , %) від індексу *GEPU* (факторна ознака x). Результати регресійного аналізу наведено в табл. 2.

Отримане рівняння регресії має вигляд:

$$y = -7,919 + 0,0672 \cdot x, \quad (1)$$

де y – похибка прогнозування реального приросту ВВП України, %;

x – значення індексу глобальної економічної невизначеності *GEPU*.

Коефіцієнт 0,0672 при змінній x свідчить про те, що зростання індексу *GEPU* на 10 пунктів у середньому супроводжується збільшенням похибки прогнозування реального ВВП України приблизно на 0,67%. Коефіцієнт детермінації $R^2 = 0,271$ показує, що глобальна інформаційна невизначеність пояснює лише 27,1% варіації похибки прогнозування, тоді як решта 72,9% зумовлена іншими, здебільшого ідіосинкратичними (специфічними для країни) чинниками. Коефіцієнт кореляції $r = 0,521$ свідчить про помірний прямий зв'язок між досліджуваними показниками. Розрахункове

значення t -статистики (2,198) перевищує критичне табличне значення ($\approx 2,16$ для 13 ступенів свободи при рівні значущості 0,05), а рівень значущості $p = 0,047$ підтверджує статистичну значущість зв'язку, хоча й на межі стандартного 5-відсоткового порогу.

Помірна сила виявленого зв'язку значною мірою пояснюється екстремальним впливом ідіосинкратичного шоку 2022 р.: перевірка регресійної моделі без урахування цього спостереження ($n = 14$) дає статистично незначущий результат ($R^2 = 0,121$; $t = 1,288$; $p = 0,222$), що свідчить про принципову відмінність механізмів впливу глобальної та специфічної для країни невизначеності на точність прогнозування. Іншими словами, у «звичайні» роки (без масштабних ідіосинкратичних шоків) глобальна інформаційна невизначеність відіграє відносно скромну роль у формуванні похибки прогнозування української економіки, тоді як у кризові роки саме поєднання глобального і специфічного для країни шоку призводить до різкого й статистично помітного зростання похибки. Це підтверджує наведений на рис. 2 графік регресійної залежності з екстрапольованим прогнозом на 2026-2028 рр., побудованим у припущенні поступового зниження індексу *GEPU* в міру згасання інфляційних і безпекових шоків.

Згідно з побудованою моделлю, за умови поступової стабілізації глобального інформаційного середовища (зниження індексу *GEPU* до 190, 185 та 180 пунктів відповідно) очікувана похибка прогнозування реального ВВП України становитиме 4,85% у 2026 р., 4,51% у 2027 р. та 4,17% у 2028 р. Отримані прогнозні значення варто інтерпретувати з урахуванням притаманних лінійній екстраполяції обмежень: модель не враховує ймовірності нових ідіосинкратичних шоків (ескалації бойових дій, енергетичних атак, різких змін обсягів міжнародної фінансової допомоги), кожен з яких здатний суттєво змінити фактичну траєкторію похибки прогнозування незалежно від глобального інформаційного фону.

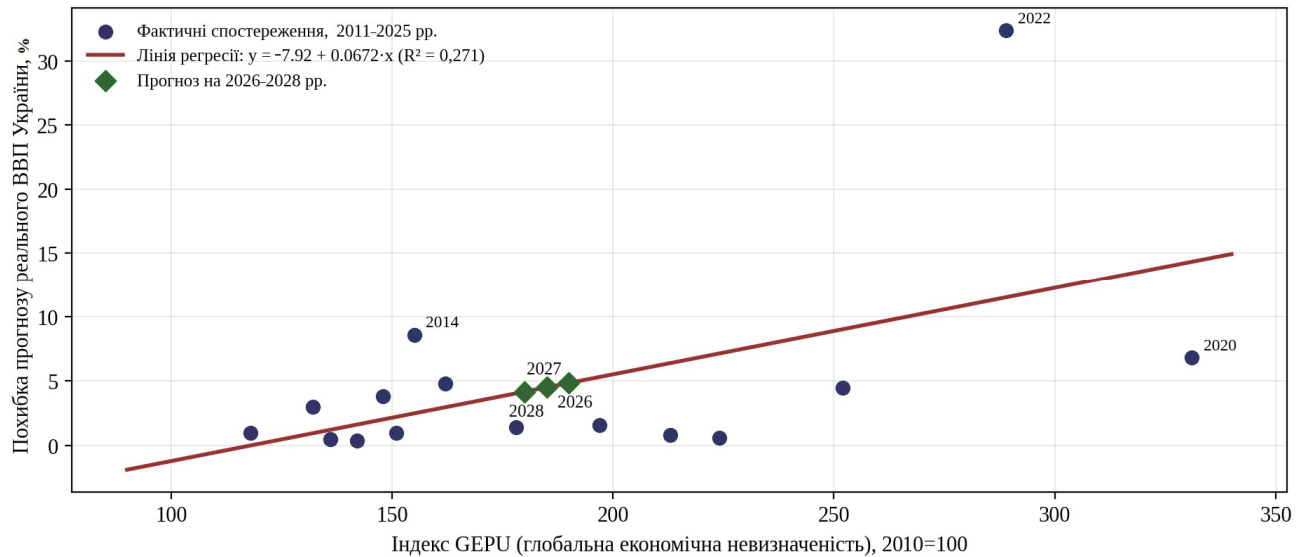

Рис. 2. Регресійна залежність похибки прогнозування реального ВВП України від індексу глобальної економічної невизначеності GEPU, 2011-2025 рр., з прогнозом на 2026-2028 рр.

Джерело: розраховано і побудовано автором

Таблиця 3

Порівняльна характеристика зв'язку глобальної інформаційної невизначеності з точністю макроекономічного прогнозування: Україна та країни Євросони, 2011-2025 рр.

Показник	Україна	Євросона
Середня похибка прогнозування реального ВВП, %	4,75	1,12
Максимальна похибка прогнозування (рік)	32,4 (2022)	7,3 (2020)
Коефіцієнт кореляції з індексом GEPU/EPU, r	0,52	0,82
Рівень значущості, p	0,047	0,0002
Домінантний тип шоку	ідіосинкратичний (воєнний)	глобальний (пандемія, енергетична криза)

Джерело: розраховано автором за даними Європейського центрального банку [10], Європейської комісії [11], Держстату України [1], Міністерства економіки та довкілля України [2] та Міжнародного валютного фонду [13]

З метою порівняльного оцінювання сили зв'язку між глобальною інформаційною невизначеністю та точністю макроекономічного прогнозування в економіках різного рівня інституційної зрілості здійснено аналогічні розрахунки для країн Євросони на основі даних Європейського центрального банку та Європейської комісії щодо фактичних і прогнозних темпів приросту реального ВВП за 2011-2025 рр., а також індексу економічної політичної невизначеності для Європи (Baker-Bloom-Davis). Порівняльні результати наведено в табл. 3.

Порівняльний аналіз засвідчує принципову відмінність у характері зв'язку глобальної інформаційної невизначеності з точністю макроекономічного прогнозування між Україною та країнами Євросони. Для Євросони – економічного об'єднання високого рівня інституційної зрілості, глибокої фінансової інтеграції та тісних інформаційних зв'язків з провідними світовими аналітичними центрами – зв'язок між індексом EPU та похибкою прогнозування є значно тіснішим і статистично надійнішим ($r = 0,82$; $p = 0,0002$), ніж

для України. Це підтверджує тезу про те, що у високоінтегрованих відкритих економіках глобальна інформація виступає основним детермінантом похибки прогнозування, оскільки внутрішні ідіосинкратичні шоки трапляються рідше і є менш руйнівними. Натомість для України, попри її формальну відкритість, домінантним чинником похибки прогнозування залишається специфічний для країни (насамперед воєнний) шок, тоді як глобальна інформаційна складова відіграє допоміжну, хоча й статистично значущу роль. Це узгоджується з висновком Н. Mumtaz та F. U. Ruch про те, що трансмісія невизначеності економічної політики в реальні макроекономічні коливання істотно опосередковується інституційною якістю та специфічними структурними характеристиками країни [15].

Отримані результати мають важливе практичне значення для вдосконалення системи макроекономічного прогнозування в Україні:

- по-перше, з огляду на статистично значущий, хоча й помірний вплив глобальної інформаційної невизначеності, доцільним є систематичне включення міжнародних індикаторів невизначеності

(GEPU, WUI, індексів геополітичного ризику) до складу пояснювальних змінних прогнозних моделей Міністерства економіки та довкілля України та Національного банку України як додаткового індикатора ризику суттєвого відхилення фактичних показників від базового сценарію;

- по-друге, зважаючи на домінування ідіосинкратичного воєнного шоку в поясненні похибки прогнозування, першочерговим завданням є розроблення сценарних (а не точкових) прогнозів з явним урахуванням альтернативних траєкторій розвитку безпекової ситуації, за аналогією з підходом, застосовуваним у консенсус-прогнозах Міністерства економіки щодо повоєнного відновлення [5];

- по-третє, розвиток вітчизняних систем моніторингу міжнародної інформації (включно з аналізом тональності зарубіжних медіа та рішень провідних центральних банків) сприятиме скороченню часового лагу між появою зовнішнього інформаційного сигналу та його врахуванням у прогнозних розрахунках, що є особливо важливим в умовах високої волатильності зовнішнього середовища [6; 9];

- по-четверте, у контексті європейської інтеграції України перспективним є поступове узгодження вітчизняної методології макроекономічного прогнозування з підходами, застосовуваними Європейським центральним банком та Європейською комісією, що дасть змогу підвищити зіставність і надійність прогнозних оцінок у процесі гармонізації з економічним простором Європейського Союзу.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. За результатами проведеного дослідження встановлено, що якість макроекономічного прогнозування у відкритій економіці дедалі більшою мірою залежить від здатності суб'єктів прогнозування своєчасно й повно враховувати міжнародну економічну інформацію, яка транслюється через канали очікувань, фінансових ринків та прямих зовнішніх шоків. Систематизація підходів вітчизняних і зарубіжних дослідників засвідчила зростаючий науковий інтерес до вимірювання економічної невизначеності, водночас виявивши недостатню розробленість кількісного, регресійного оцінювання її впливу на точність прогнозів саме для відкритої економіки України в умовах війни.

На основі побудованого авторського статистичного ряду за 2011-2025 рр. встановлено статистично значущий, проте помірний за силою зв'язок між індексом глобальної економічної невизначеності GEPU та похибкою прогнозування реального ВВП України, який істотно посилюється під впливом ідіосинкратичного воєнного шоку 2022 р. – без урахування цього спостереження зв'язок втрачає статистичну значущість. Порівняльний аналіз із країнами Євросоюзу засвідчив значно тісніший та статистично надійніший зв'язок між глобальною невизначеністю і точністю прогнозів у більш інституційно зрілій та фінансово інтегрованій відкритій економіці, що підтверджує гіпотезу про опосередкований інституційною якістю характер трансмісії

глобальної інформаційної невизначеності в національну макроекономічну динаміку. На основі побудованої регресійної моделі сформовано обережний прогноз похибки прогнозування реального ВВП України на 2026-2028 рр. на рівні 4,2-4,9% за умови поступової стабілізації глобального інформаційного середовища, водночас наголошено на обмеженнях лінійної екстраполяції в умовах збереження ризику нових ідіосинкратичних шоків. Обґрунтовано практичні рекомендації щодо включення міжнародних індикаторів невизначеності до прогнозних моделей, розвитку сценарного підходу до прогнозування та вдосконалення систем моніторингу міжнародної інформації в Україні.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі пов'язані з розширенням переліку факторних змінних регресійної моделі (включно з індексом геополітичного ризику та новинного сентименту), а також з побудовою багатовимірних і панельних моделей для групи країн Центральної та Східної Європи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/>.
2. Міністерство економіки та довкілля України. URL: <https://www.me.gov.ua/>.
3. Обелець Т. В. Державне регулювання економіки в умовах невизначеності. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2023. № 27. С. 9-16. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.27.2023.297213>.
4. Плахотнік О. О., Павленко А. А. Вплив глобалізації на розвиток світової економіки та економіки України. *Економіка та держава*. 2022. № 5. С. 62-67. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2022.5.62>.
5. Скрипниченко М. І. Макроекономічні оцінки і прогнози повоєнного відновлення економіки України. *Економічна теорія*. 2022. № 2. С. 29-43. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2022.02.029>.
6. Юхименко Т. Роль засобів масової інформації в процесі формування інфляційних очікувань. *Вісник Національного банку України*. 2022. № 253. С. 4-26. DOI: <https://doi.org/10.26531/vnbu2022.253.01>.
7. Ahir H., Bloom N., Furceri D. The World Uncertainty Index. *NBER Working Paper*. 2022. No. 29763. DOI: <https://doi.org/10.3386/w29763>.
8. Baker S. R., Bloom N., Davis S. J. Measuring Economic Policy Uncertainty. *Quarterly Journal of Economics*. 2016. Vol. 131. Issue 4. P. 1593-1636. DOI: <https://doi.org/10.1093/qje/qjw024>.
9. Barbaglia L., Consoli S., Manzan S. Forecasting with Economic News. *Journal of Business & Economic Statistics*. 2023. Vol. 41. Issue 3. P. 708-719. DOI: <https://doi.org/10.1080/07350015.2022.2060988>.
10. European Central Bank. URL: <https://www.ecb.europa.eu/>.
11. European Commission. URL: <https://commission.europa.eu/>.

12. Glebocki H., Saha S. Global Uncertainty and Exchange Rate Conditions: Assessing the Impact of Uncertainty Shocks in Emerging Markets and Advanced Economies. *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*. 2024. Vol. 96. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.intfin.2024.102060>.

13. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/>.

14. Lukauskas M., Pilinkienė V., Bruneckienė J., Stundžienė A., Grybauskas A., Ruzgas T. Economic Activity Forecasting Based on the Sentiment Analysis of News. *Mathematics*. 2022. Vol. 10. Issue 19. DOI: <https://doi.org/10.3390/math10193461>.

15. Mumtaz H., Ruch F. U. Policy Uncertainty and Aggregate Fluctuations: Evidence from Emerging and Developed Economies. *The World Bank Economic Review*. 2026. Vol. 40. Issue 3. P. 54-564. DOI: <https://doi.org/10.1093/wber/lhaf023>.

16. Popp A., Zhang F. A Note on International Spillovers of Economic Policy Uncertainty across Business Cycles: Evidence from OECD Countries. *Macroeconomic Dynamics*. 2024. Vol. 28. Issue 1. P. 99-111. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1365100522000748>.

17. Qiu Y., Deschamps B., Liu X. Uncertainty and Macroeconomic Forecasts: Evidence from Survey Data. *Journal of Economic Behavior and Organization*. 2024. Vol. 224. P. 463-480. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2024.06.008>.

REFERENCES

1. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2026), available at: <https://stat.gov.ua/>.

2. Ministerstvo ekonomiky ta dovyklyk Ukrainy (2026), available at: <https://www.me.gov.ua/>.

3. Obelets, T. V. (2023), Derzhavne rehuliuвання ekonomiky v umovakh nevyznachenosti, *Economic Bulletin of NTUU "Kyiv Polytechnic Institute"*, № 27, s. 9-16, available at: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.27.2023.297213>.

4. Plakhotnik, O. O. and Pavlenko, A. A. (2022), Vplyv hlobalizatsii na rozvytok svitovoi ekonomiky ta ekonomiky Ukrainy, *Ekonomika ta derzhava*, № 5, s. 62-67, available at: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2022.5.62>.

5. Skrypnychenko, M. I. (2022), Makroekonomichni otsinky i prohnozy povoiennoho vidnovlennia ekonomiky Ukrainy, *Economic Theory*, № 2, s. 29-43, available at: <https://doi.org/10.15407/etet2022.02.029>.

6. Yukhymenko, T. (2022), Rol zasobiv masovoi informatsii v protsesi formuvannia inflatsiinykh ochikuvan, *Visnyk of the National Bank of Ukraine*,

№ 253, s. 4-26, available at: <https://doi.org/10.26531/vnbu2022.253.01>.

7. Ahir, H., Bloom, N. and Furceri, D. (2022), The World Uncertainty Index. *NBER Working Paper*, № 29763, available at: <https://doi.org/10.3386/w29763>.

8. Baker, S. R., Bloom, N. and Davis, S. J. (2016), Measuring Economic Policy Uncertainty, *Quarterly Journal of Economics*, № 131 (4), s. 1593-1636, available at: <https://doi.org/10.1093/qje/qjw024>.

9. Barbaglia, L., Consoli, S. and Manzan, S. (2023), Forecasting with Economic News, *Journal of Business & Economic Statistics*, № 41 (3), s. 708-719, available at: <https://doi.org/10.1080/07350015.2022.2060988>.

10. European Central Bank (2026), available at: <https://www.ecb.europa.eu/>.

11. European Commission (2026), available at: <https://commission.europa.eu/>.

12. Glebocki, H. and Saha, S. (2024), Global Uncertainty and Exchange Rate Conditions: Assessing the Impact of Uncertainty Shocks in Emerging Markets and Advanced Economies, *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*, № 96, available at: <https://doi.org/10.1016/j.intfin.2024.102060>.

13. International Monetary Fund (2026), available at: <https://www.imf.org/>.

14. Lukauskas, M., Pilinkienė, V., Bruneckienė, J., Stundžienė, A., Grybauskas, A. and Ruzgas, T. (2022), Economic activity forecasting based on the sentiment analysis of news, *Mathematics*, № 10 (19), available at: <https://doi.org/10.3390/math10193461>.

15. Mumtaz, H. and Ruch, F. U. (2026), Policy Uncertainty and Aggregate Fluctuations: Evidence from Emerging and Developed Economies, *The World Bank Economic Review*, № 40 (3), s. 543-564, available at: <https://doi.org/10.1093/wber/lhaf023>.

16. Popp, A. and Zhang, F. (2024), A Note on International Spillovers of Economic Policy Uncertainty across Business Cycles: Evidence from OECD Countries, *Macroeconomic Dynamics*, № 28 (1), s. 99-111, available at: <https://doi.org/10.1017/S1365100522000748>.

17. Qiu, Y., Deschamps, B. and Liu, X. (2024), Uncertainty and Macroeconomic Forecasts: Evidence from Survey Data, *Journal of Economic Behavior and Organization*, № 224, s. 463-480, available at: <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2024.06.008>.

Стаття надійшла: 09.07.2026

Стаття прийнята: 11.08.2026

Стаття опублікована: 31.08.2026